

Hele bir sor bakalım neden sildim?

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy / Havadis Gazetesi

Sosyal iletişim ağıları (daha yaygın bilinen ismiyle; sosyal medya) arasında en fazla tercih edilen olarak gösterdiğimiz Facebook ile ilgili farklı zamanlarda değişik konular üzerine tartışmalar yaptık. Bu tartışmaların birçoğu bağımlılık, siber kabadayılık, ifade özgürlüğü, haberciler için zengin kaynaklar ve kamusal alan üzerine oldu. Öyle görünüyor ki özelde Facebook genelde ise sosyal medya üzerine daha birçok konuda yazılacak makaleler bulunuyor.

Rahatsız eden paylaşımlar

Facebook'ta kullanırken bizi rahatsız eden bazı durumların ortaya çıktığı aşikârdır. Bu rahatsızlık elbette; yaşa, cinsiyete, ideolojiye ve kültürümüze göre farklılıklar göstermektedir. Sizi rahatsız eden bazı paylaşımlar başkalarının en beğendiği şeyler olabiliyor. Bir başka ifadeyle, sizin için kabul edilemez bazı düşünce biçimleri, duygular, fotoğraflar, video ve içerikler olabilir. Tüm bunları bir araya getirdiğimizde ise Facebook ve benzeri platformları kullanırken bazı davranışlar geliştirebiliriz. Bunların başında da bizi rahatsız eden paylaşımları şikâyet etmek ve silmek geliyor. Tabii tüm bu davranışları da platformun bize öngördüğü ölçüde yapabiliyoruz.

Hiç arkadaşınızı sildiniz mi?

Fırat Karadeniz'in Milliyet'te yayımlanan "Evet sildim ama sor bakalım neden!" isimli yazısında "Facebook kullanıcılarının arkadaşlarını neden sildikleri?" sorusu araştırıldı. Araştırma bilimsel veriler içermese de bizlere yol göstermesi açısından önemli bilgiler aktarıyor. Yazının geriye kalan kısmını okumadan önce siz de kendinize benzer bir soru yöneltebilirsiniz. Peki, siz hiç arkadaşınızı sildiniz mi? Sildiyseniz bunun sebebi nedir? Soruyu siz okuyuculara yöneltiyorum ama benim için de geçerli bir soru.

Virüslü mesajlar geliyor

Açıkçası bilinçli olarak sildiğim kişiler bir elin parmak sayısını geçmez. Benim sildiğim arkadaşlarımda tümünün hesabında da bir virüs vakası vardı. Yani isteyerek veya istemeyerek tıkladıkları bir reklam virüsü sonucu bana ve benim gibi yüzlerce kişiye toplu reklam mesajları atıyordu. Bazı arkadaşlarımız durumun farkına varıp, şifresini ve güvenlik ayarlarını değiştiriyor bazıları ise fark etmeden günde onlarca mesajı bizlere gönderiyor. Bu tür durumların dışında birisini arkadaşlık listemden çıkardığımı hatırlamıyorum. Benim için Facebook bilgi almanın ve vermenin en hızlı, en ucuz, en kolay yolu olduğu ve medya sektöründe yer aldığım için listemde fazla insanın olmasını avantaj sayarım. O bakımdan birisini, teknik bir sorun olmadığı sürece silmem mümkün değil.

"Eski sevgililer"

Milliyet'te yayımlanan yazıda açıkça görüyoruz ki, bireyler "eski sevgililerine" tahammül edemiyor. Bir başka ifadeyle, çiftler ilişkilerini bitirdiği noktadan sonra eski sevgililerini listelerinden çıkarıyor. Hatta daha önce birlikte görüntülendikleri tüm fotoğrafları da silenleri biliyorum. Yazarın yaptığı mini ankette ikinci sırayı "siyasi görüş" alıyor. Yani ideolojik ayrımlar kamusal alanda nasıl yaşanıyor, sosyal medya üzerinde de aynı şekilde devam ediyor. Bu tür bir durumun Kıbrıs

halkı için de geçerli olduğunu düşünüyorum. Bizde “o kişi varsa ben yokum” anlayışı buna güzel bir örnek teşkil ediyor. Siyasi kimliklerin ön planda tutulduğu küçük bir toplumda benzer durumları sosyal medyada da görmekteyiz. Ortada ciddi bir hoşgörüsüzlük ve çekememezlik yattığını söyleyebiliriz. Zira bir kişinin siyasi görüşü ne olursa olsun, başkalarına hakaret etmediği sürece yaptığı paylaşımlar kendisini bağlar ve husumet sebebi olarak görülmemeli.

Listeden çıkarılmalı

Siyasi görüşün arkadaş listesinden silinme sebebi olarak görülmesinin ardından ırkçı ya da cinsiyetçi söylemler yapanların gelmesi manidardır. Bunlar zaten bir biriyle bağlantılıdır. Yani siyaset yapma uğruna başka ırkları ötekileştirmek, nefret söylemi kullanmak ve cinsiyet eşitliğine dikkat etmemek kabul edilebilir bir durum değildir. Bu tür paylaşımda bulunanların önce uyarılması, devam ettiği durumlarda da listeden çıkarılmasını ben de destekliyorum.

Oyun bağımlıları

Yukarıda bahsetmiş olduğum kategoriler dışında oyun bağımlısı haline gelen ve gece gündüz demeden sözde “yardım” mesajları paylaşanlar var. Oyunların sistemi bunun üzerine kurulmuş olabilir, ama unutmamalıyız ki Facebook gibi sosyal medya araçlarını sadece çevresiyle iletişim kurmak, bilgi almak ve vermek için kullananlarımız var. Demek ki aramızdan bazıları bu tür mesajların kendisine gelmesinden rahatsız oluyor, bunu bir vakit kaybı olarak değerlendiriyor ve sonuçta oyun istekleriyle ilgili paylaşımda bulunanları listesinden çıkarabiliyor.

Yemek fotoğrafları

Ankette ortaya çıkan bir diğer nokta ise; günlük faaliyetlerinin tümünü sosyal medyada paylaşan kişilere duyulan antipati oluyor. Birçok kullanıcı yemek fotoğraflarının paylaşılmasını hoş görmezken, bir kısmı da yazın kavurucu sıcaklığında çalışırken, sahilden yapılan fotoğraf paylaşımlarına tepki gösteriyor. Böylece arkadaşını listeden silmek için bir başka sebep de ortaya çıkmış oluyor.

Kamusal mı özel mi?

Sonuç olarak başta sorulan soruya geri dönüp, konuyu toparlayacak olursak; geçtiğimiz haftalarda bu sayfalarda tartıştığımız gibi ortada sosyal medya platformlarının kamusal mı özel alan mı olduğu noktasında ciddi bir belirsizlik bulunuyor. Birçok kişi kendi sayfalarını özel odaları gibi kabul edip, istediği poster ve süsü asarken, dilediği gibi görüş ve düşüncelerini duvarına yapıyor. Aynı zamanda odada yüksek sesle müzik dinleyip, video da izleyebiliyor. Diğer yandan bu yapılanları dışarıdan gören kişiler de bunun özel alandan çok kamusal bir alan olarak tanımlıyor. Böylece bazı kullanıcılar, yapılan davranışların kendi duvarından çıkarak herkesin görebileceği kamusal bir alana ulaştığını savunarak bazı rahatsızlıklar hissediyorlar.

Farklı kullanımlar

Geldiğimiz noktada, birisini Facebook'taki arkadaş listemizden silmemize neden olan etkenlerin başında hoşgörüsüzlüğün ve tahammülsüzlüğün geldiğini ifade etmeliyiz. Sosyal medya alanını ister kamusal ister özel alan olarak kabul edin, çevremize duyarlı, saygılı ve hoş görülü olmalıyız. Bu alanları bizi sosyalleştirmek, bilgilendirmek, eğlendirmek ve eğitmek için kullanabileceğimizi unutmamalıyız. Dolayısıyla, herkesin sosyal medyayı aynı şekilde kullanmasını bekleyemeyiz. Bizim istediğimiz gibi kullanmıyor diye de birilerini ötekileştirmek kabul edilebilir bir durum değildir

